

**ISSUE
№32**

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE**

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

**2ND INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
CONFERENCE**

**FROM IDEAS TO
SOLUTIONS:
INNOVATIONS IN SCIENCE
AND TECHNOLOGY**

APRIL 21-23, 2025, LONDON, UNITED KINGDOM

UDC 01.1

Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «From Ideas to Solutions: Innovations in Science and Technology» (April 21-23, 2025. London, United Kingdom). European Open Science Space, 2025. 236 p.

ISBN 979-8-89704-957-8 (series)
DOI 10.70286/EOSS-21.04.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The conference is registered in the database of scientific and technical events of UkrISTEI to be held on the territory of Ukraine (Certificate №43 dated 6.01.2025).

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

ISBN 979-8-89704-957-8 (series)

Section: Journalism

Ткач В.В.

СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ У ГРОМАДАХ: АНАЛІЗ
ІНІЦІАТИВ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ..... 68

Section: Jurisprudence

Макаревич Ю.

ПЕРЕВАГИ ІНСТИТУЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ ТА АРБІТРАЖУ АДНОС.. 73

Макарчук В.В.

ДЕРЖАВНА ЛІСОВА ОХОРОНА ЯК СУБ'ЄКТ ВЛАДНИХ
ПОВНОВАЖЕНЬ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ 75

Sakaly M.

SOME ISSUES RELATED TO THE COURT'S DETERMINATION OF AN
EXPERT INSTITUTION WHEN APPOINTING AN EXPERT EXAMINATION
BY THE COMMERCIAL AND PROCEDURAL CODE OF UKRAINE..... 82

Мороз М.В.

ДОПУСТИМІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ОБШУКУ. ПРАКТИКА ВС..... 84

Дегтярьова О., Довженко Є.

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО
ІНТЕЛЕКТУ В НАУКОВІЙ ТА ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ..... 92

Олійник О.М., Олійник Ю.О., Солошенко О.М.

КОМПЕТЕНЦІЯ НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ
АНАЛІЗ..... 95

Поліщук В.

НАЛЕЖНИЙ СУБ'ЄКТ ЯК ПЕРЕДУМОВА ДОПУСТИМОСТІ
ДОКАЗІВ. АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ..... 100

Ільченко Н.

ВИКОРИСТАННЯ В ДОКАЗУВАННІ ДОКТРИНИ "ПЛОДІВ
ОТРУЄНОГО ДЕРЕВА"..... 109

Ільченко Н.

НАЛЕЖНА ПРАВОВА ПРОЦЕДУРА ТА ПРАВОВІ СТАНДАРТИ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ..... 113

бажають подавати спір на інституційний розгляд. Спеціальний арбітраж також дає змогу сторонам сформулювати арбітраж таким чином, щоб забезпечити своєчасне та ефективно вирішення спорів, пов'язаних зі значними сумами державних коштів і суспільними інтересами. В арбітражі ad hoc гнучкість дозволяє сторонам визначати питання таким чином, щоб забезпечити швидке вирішення спору.

Арбітраж ad hoc може бути дешевшим, ніж інституційний, оскільки тут відсутній інституційний секретаріат, якому потрібно сплатити певну суму за організацію та супровід вирішення спору. Проте не варто забувати, що в арбітражі ad hoc послуги арбітрів також можуть коштувати чимало грошей.

Отже, можемо дійти до висновку, що як інституційний, так і арбітраж ad hoc має свої унікальні переваги. Обрання суб'єктами того чи іншого арбітражу залежить від конкретного конфлікту, матеріалів справи та наявності між сторонами угод.

Список використаних джерел

1. Петрина В. До питання про арбітраж та його види. Наукові інновації та передові технології. 2022. № 6(8). С. 620-632. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-6\(8\)-620-632](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-6(8)-620-632) (дата звернення: 26.11.2023).
2. Притика Ю. Д., Куфтирєв П. В. Зміст арбітражної угоди. Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. 2002. № 4. С. 76-81.
3. Минюк О.Ю., Сокол В.О. Теоретико-правові аспекти арбітражу як альтернативного способу вирішення господарських спорів. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 12/2021. С. 170-171.
4. Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: підручник. Київ, 2019. 403 с.

ДЕРЖАВНА ЛІСОВА ОХОРОНА ЯК СУБ'ЄКТ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Макарчук Віталій Володимирович

доктор юридичних наук, доцент

Кафедра конституційного права

та теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

Анотація. У статті розглядається Державна лісова охорона як суб'єкт владних повноважень у сфері забезпечення національної безпеки.

Ключові слова: Державна лісова охорона, правоохоронний орган, правовий статус, лісове господарство, національна безпека.

Введення. Питання екологічної безпеки набувають все більшої ваги в сучасному світі. Злочини, пов'язані з навколишнім природним середовищем, потребують особливої уваги, оскільки вони мають довготривалі негативні наслідки для життя громад у будь-якій частині світу. Лісове господарство є основою для забезпечення екологічної безпеки, що є складовою національної безпеки, а також соціально-економічного розвитку. Це особливо яскраво проявляється в депресивних лісових регіонах країни, де державні лісові підприємства виконують роль основних роботодавців і платників податків, а також є джерелом сировини для приватного деревообробного сектору. Розвиток державної переробки сировини в таких регіонах може стати вирішальним фактором для економічного відновлення після війни та забезпечення сталого використання лісових ресурсів в Україні. Державна лісова охорона є важливим правоохоронним органом та суб'єктом владних повноважень, який відіграє ключову роль у забезпеченні збереження та раціонального використання лісових ресурсів України.

Мета та задачі дослідження. Дослідити Державну лісову охорону як суб'єкта владних повноважень у сфері забезпечення національної безпеки. Визначити її правовий статус та роль в реалізації державної політики.

Результати дослідження. Наукове юридичне обґрунтування екологічної безпеки є невід'ємною частиною розробки нормативно-правових актів. Різноманітна діяльність людини – господарська, технічна чи соціальна – передбачає втручання в природний ландшафт, що порушує рівновагу екосистем. Завданням правових наукових досліджень є виявлення причин таких порушень, їх наслідків та пропозиція рішень для збереження тваринного і рослинного різноманіття. У майбутньому рослинні ресурси відіграватимуть ключову роль у таких галузях, як садово-паркове, лісове та сільське господарство, харчова, медична, фармацевтична та мікробіологічна промисловість.

Однією з найважливіших проблем сьогодення є сталий розвиток суспільства. Ця концепція передбачає встановлення балансу між задоволенням потреб сучасного покоління та захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їхню потребу в безпечному та здоровому довкіллі. Наразі спостерігається стрімкий розвиток будівництва та промисловості у мегаполісах, що призводить до зростання екологічних загроз. Водночас малі та середні міста стикаються зі слабкістю економічного компонента сталого розвитку. Ефективність заходів, спрямованих на забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку, має ґрунтуватися на принципі пріоритетності екологічних вимог, дотриманні екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів у господарській, управлінській та іншій діяльності.

Екологічна безпека, як визначає Хилько М. І., – це комплекс заходів і процесів, які забезпечують екологічний баланс на планеті та в її регіонах на рівні, до якого людина може адаптуватися без шкоди для себе. Вона включає діяльність, що виключає згубний вплив на природне середовище та зберігає

баланс екосистем, забезпечуючи їх тривале існування. Екологічна безпека також гармонізує взаємозв'язок між людиною та природою, сприяючи розумному використанню ресурсів. Вона є основою сучасного розуміння екології та екологічної політики, захищаючи природу від негативного впливу людства та саме людство від наслідків його дій [1, с. 22].

Державна система екологічної безпеки України, за словами Хилька М. І., – це сукупність заходів (правових, економічних, технічних, гуманітарних, медичних), спрямованих на підтримку рівноваги між екосистемами та антропогенними навантаженнями. Вона включає органи управління, сили та засоби, які забезпечують її функціонування. Рівень національної безпеки України визначається ризиками від можливих катастроф (природних та техногенних) та повільних негативних процесів, які можуть призвести до соціальних криз [1, с. 124].

Право людини на екологічну безпеку має стати одним із ключових прав, гарантованих Конституцією України. Це досягається через ефективну політику в галузі природокористування, економіки та соціальних відносин, яка забезпечує баланс між потребами суспільства та можливостями природи. Головними завданнями держави є розробка стратегії раціонального природокористування, впровадження екологічно безпечних технологій, формування системи екологічного менеджменту та аудиту, а також створення умов, які зменшують екологічні ризики та забезпечують сталий розвиток країни.

Лісове господарство України стикається з низкою викликів, пов'язаних із забезпеченням екологічної безпеки, адаптацією до змін клімату та інтеграцією до європейських стандартів. У рамках євроінтеграції та економічної стабільності важливим кроком є дотримання екологічних вимог та підвищення стійкості лісових екосистем. Це передбачає впровадження сучасних екологічних стандартів, збереження біорізноманіття, раціональне використання ресурсів та розвиток економіки замкнутого циклу.

Міжнародне співробітництво дозволить Україні обмінюватися досвідом, отримувати фінансову підтримку та впроваджувати найкращі практики. Також важливим є підвищення екологічної свідомості серед населення через освітні програми та інформаційні кампанії. Стале управління лісовим господарством України є ключовим елементом реформування лісової галузі, що забезпечує довгострокову економічну, екологічну та соціальну стійкість. Це не лише сприяє забезпеченню екологічної безпеки, але й підвищує конкурентоспроможність українського лісового господарства на європейському ринку, що є важливим кроком на шляху до євроінтеграції.

На законодавчому рівні поняття «суб'єкт владних повноважень» визначено в ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства України. Де визначено, що суб'єкт владних повноважень – це орган державної влади (у тому числі без статусу юридичної особи), орган місцевого самоврядування, їх посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними публічно-владних

управлінських функцій на підставі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, або наданні адміністративних послуг [2]. Рябченко О. П. під суб'єктом владних повноважень пропонує вважати не тільки орган виконавчої влади, а й інший суб'єкт – орган державної влади, місцевого самоврядування, його посадову чи службову особу при здійсненні владних управлінських функцій на основі законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень. Зміст терміна «владні повноваження» у теорії адміністративного права пояснений у положенні, яке розкриває одну із сутнісних ознак виконавчої влади. Владність повноважень виявляється в можливостях впливати на поведінку й діяльність людей, інших суб'єктів, підкоряти їх своїй волі [3].

Уточнимо також про можливість класифікації означених суб'єктів й за іншими критеріями. Зокрема за широкого підходу, як приклад, такі є: загального призначення (органи внутрішніх справ); спеціального призначення (органи служби безпеки України, управління державної охорони України); контрольно-наглядові органи (органи прокуратури, органи державної аудиторської служби); правозахисні органи та організації (органи та структурні підрозділи юстиції, органи адвокатури); правозастосовні органи (державні комісії та комітети, що здійснюють правоохоронну діяльність) [4, с. 92]. У більш класичному інституційному аспекті такі є: 1) загального призначення (наприклад, Національна поліція України, Державне бюро розслідувань, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Державна міграційна служба України); 2) спеціального призначення (наприклад, Державна прикордонна служба України, Національне антикорупційне бюро України); 3) спеціального призначення з правоохоронними функціями (наприклад, Служба безпеки України, Національна гвардія України); 4) інші правоохоронні органи (наприклад, Державна лісова охорона) [5].

Щоб правоохоронний орган став повноцінним суб'єктом формування державної політики у сфері національної безпеки і оборони, він повинен відповідати кільком критеріям: по-перше, бути активним, тобто здійснювати певні дії; по-друге, мати політичний інтерес до цієї активності; по-третє, бути здатним взаємодіяти з іншими суб'єктами; по-четверте, мати політичну суб'єктність.

Відповідно до цих ознак не всі правоохоронні органи можуть бути визнані суб'єктами формування державної політики у сфері національної безпеки і оборони. Важливо зазначити, що, на наш погляд, правоохоронні органи як суб'єкти формування та реалізації державної політики у цій сфері становлять специфічну групу суб'єктів, що забезпечують національну безпеку. Зазвичай розрізняють суб'єктів, які формують, реалізують або виконують обидві функції державної політики, залежно від їхніх повноважень.

Формування національної політики передбачає кілька етапів: визначення проблеми, формування порядку денного, розробка варіантів вирішення

проблеми, вибір політики, планування, реалізація, оцінювання та перегляд політики.

Правоохоронні органи, як суб'єкти формування та реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони, наразі не мають належного наукового супроводу в адміністративно-правовому аспекті. Це пов'язано з тим, що чинне законодавство не визначає чіткий перелік правоохоронних органів як суб'єктів цієї політики. Визначення конкретних суб'єктів ускладнюється також відсутністю законодавчо закріпленого поняття самих правоохоронних органів та наявністю великої кількості державних органів, які можуть бути віднесені до цієї категорії.

Державна лісова охорона (далі — ДЛО) є важливим правоохоронним органом та суб'єктом владних повноважень, який відіграє ключову роль у забезпеченні збереження та раціонального використання лісових ресурсів України. Основні аспекти її діяльності можна узагальнити наступним чином:

Основні завдання ДЛО:

1. Державний контроль

1) Забезпечення дотримання лісового законодавства лісокористувачами, власниками лісів та іншими юридичними та фізичними особами.

2) Попередження та виявлення порушень у сфері лісового господарства.

2. Охорона лісів

1) Захист лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників, хвороб та інших форм антропогенного впливу.

2) Збереження біорізноманіття, включаючи об'єкти тваринного світу.

3. Запобігання правопорушенням

1) Попередження кримінальних та адміністративних правопорушень, пов'язаних із використанням лісових ресурсів.

2) Проведення розслідувань та забезпечення правопорядку в лісових масивах.

Метою діяльності ДЛО є збереження, розширене відтворення та невиснажливе використання лісових ресурсів, і також забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку лісових екосистем.

Дійсно, згідно зі статтею 90 Лісового кодексу України [6], ДЛО має подвійну місію, що відображає її ключову роль у забезпеченні сталого управління лісовими ресурсами. Розглянемо основні аспекти цієї місії:

1. Контроль за дотриманням лісового законодавства

ДЛО є основним суб'єктом, який здійснює державний нагляд за дотриманням норм лісового законодавства. Це включає:

1) Перевірку діяльності лісокористувачів, власників лісів та інших суб'єктів.

2) Виявлення порушень у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів.

3) Складання протоколів про адміністративні правопорушення та ініціювання розгляду відповідних справ.

2. Забезпечення охорони лісів

ДЛО також відповідає за захист лісових екосистем від різних загроз, таких як:

- 1) Пожежі, незаконні рубки, шкідники та хвороби.
- 2) Антропогенний вплив, який може призвести до деградації лісів.
- 3) Збереження біорізноманіття, включаючи об'єкти тваринного світу.

3. Повноваження ДЛО

- 1) Право складати протоколи про адміністративні правопорушення.
- 2) Право розглядати справи про порушення у сфері лісового господарства.
- 3) Право вживати заходів для попередження та усунення порушень.

4. Значення подвійної місії

Подвійна місія ДЛО підкреслює її роль як правоохоронного органу, який одночасно забезпечує правопорядок і зберігає природні ресурси. Це дозволяє ефективно інтегрувати правові та екологічні аспекти у сфері управління лісами. ДЛО є ключовим інструментом у реалізації державної політики щодо збереження та раціонального використання лісових ресурсів, що відповідає забезпеченню національної безпеки:

1. Екологічна безпека

1) Боротьба з лісовими пожежами: Попередження та ліквідація пожеж зменшують ризик деградації ґрунтів, забруднення повітря та втрати біорізноманіття. Наприклад, системи моніторингу та оперативні бригади забезпечують швидку реакцію на загрози.

2) Збереження рідкісних видів флори та фауни через контроль за незаконним виловом або збиранням. Це підтримує стабільність екосистем, які є основою життєзабезпечення. ДЛО забезпечує запобігання незаконним вирубкам, пожежам та іншим загрозам, які можуть призвести до деградації лісових екосистем.

3) Ліси є основним джерелом збереження біорізноманіття, регулювання клімату та захисту ґрунтів від ерозії.

2. Економічна безпека

1) Раціональне використання лісових ресурсів: Контроль за легальними вирубками та відновлення лісів забезпечують довгострокову доступність деревини — ключового ресурсу для будівництва, паперової промисловості та енергетики.

2) Запобігання економічним втратам: Наприклад, ліси зменшують ризики повеней і зсувів, які можуть завдати мільйонних збитків інфраструктурі.

3) Ліси є джерелом деревини, яка використовується в промисловості, будівництві та енергетиці.

4) ДЛО контролює раціональне використання лісових ресурсів, що сприяє довгостроковій економічній стабільності.

5) Боротьба з організованою злочинністю: Протидія незаконним вирубкам, контрабанді деревини та "чорним" лісорубам розриває ланцюги фінансування нелегальних угруповань.

6) Рекреаційний потенціал: Здоровий лісовий фонд забезпечує місця для відпочинку, що покращує психологічний стан населення та зменшує соціальну напруженість.

7) Створення "буферних" лісових зон для зменшення наслідків екстремальних погодних явищ.

8) Впровадження сучасних технологій (наприклад, супутниковий моніторинг) для прогнозування ризиків.

3. Міжнародна безпека

1) Виконання угод, таких як Паризька кліматична угода або Європейська зелена угода, через зменшення вуглецевого сліду (ліси — ключові поглиначі CO₂).

2) Співпраця з міжнародними організаціями (наприклад, FAO) у боротьбі з транснаціональними екологічними злочинами.

Здатність відповідних органів влади боротися із лісовою злочинністю є недостатньою на всіх рівнях, що свідчить про суттєву невідповідність між місією та реальністю на місцях. Низький рівень або відсутність тренінгів у всій мережі правозастосування може бути однією з причин того, чому поінформованість щодо лісової злочинності та мотивація до боротьби з такими злочинами є низькими, в умовах, коли мережа правозастосування недостатньо фінансується. Державним лісовим охоронцям бракує ресурсів та обладнання для здійснення розслідувань та арештів правопорушників, і загалом бракує інституційного потенціалу для здійснення контролю. Низькі зарплати працівників та керівництва лісової галузі та можливість отримати відсоток від продажу деревини загострюють проблему корупції лісових охоронців, які можуть надати громадянам доступ до лісу для здійснення незаконної заготівлі та продажу деревини [7, с. 5].

Висновки. Отже, ДЛЮ має правовий статус правоохоронного органу, що надає їй повноваження для здійснення контролю, проведення перевірок та вжиття заходів щодо порушників лісового законодавства. Це робить її ключовим суб'єктом у запобіганні злочинності у сфері охорони лісового фонду. Діяльність ДЛЮ є важливим елементом екологічної політики держави, спрямованої на забезпечення сталого розвитку та збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь, в тому числі та в забезпеченні національної безпеки.

Список використаних джерел

1. Хилько М. І. Екологічна безпека України : навчальний посібник. Київ, 2017. 267 с.
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс України від 06.07.2005 № 2747-IV : станом на 9 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 10.04.2025).

3. Рябченко О.П. До питання про необхідність уточнення терміна “суб’єкт владних повноважень”. Актуальні проблеми застосування цивільного процесуального кодексу та Кодексу адміністративного судочинства України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 25-26 січня 2007 р.). За заг. ред. проф. В.В. Комарова. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2007. 300 с. С.244-246. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/276/1/21.html#%D0%A0%D1%8F%D0%B1%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE>
4. Макарчук В. В. Поняття правового статусу правоохоронних органів. Правові горизонти, 2020. № 23 (36). С. 90–94.
5. Руденко М., Шайтуро О. Поняття та система правоохоронних органів (органів правопорядку) у контексті нового закону «Про національну безпеку України»: питання правової визначеності. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка, 2019. № 1 (85). С. 165–172.
6. Лісовий кодекс України : Кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> (дата звернення: 10.04.2025).
7. Ініціатива ЄС щодо лісової злочинності. Аналіз прогалин: Україна. URL: https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/___1_1_1_1_1.pdf (дата звернення: 10.04.2025).

SOME ISSUES RELATED TO THE COURT'S DETERMINATION OF AN EXPERT INSTITUTION WHEN APPOINTING AN EXPERT EXAMINATION BY THE COMMERCIAL AND PROCEDURAL CODE OF UKRAINE

Sakaly Mykola

PhD in Law, Senior Lecturer

Department of Law and Social Work of the Izmail

State University of the Humanities, barrister

According to the Constitution of Ukraine, the court shall protect human and citizen rights and freedoms [1].

The Commercial and Procedural Code of Ukraine determines the procedure for conducting commercial proceedings.

The institute of expert examination plays an important role in commercial proceedings.

Per the provisions of the Commercial and Procedural Code of Ukraine, an expert examination may be ordered at the request of the case parties (parties and third parties) or the court's initiative.